

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА
Кафедра економічної та соціальної географії і туризму

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

Майя НІКОЛАЄВА

09

2024 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
"УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ МІСТ"**

Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)

Галузь знань: 10 "Природничі науки"

Спеціальність: 106 "Географія"

Освітньо-професійна програма: "Землекористування і оцінка земель"

2024

Робоча програма навчальної дисципліни "Управління розвитком міст". –
Одеса: ОНУ, 2024. – 13 с.

Розробник: **Ніколаєва Олена Іванівна**, кандидат географічних наук, старший
викладач кафедри економічної та соціальної географії і туризму геолого-
географічного факультету.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри економічної та соціальної
географії і туризму

Протокол № 1 від "20" 08 2024 р.

Завідувач кафедри

(підпис)

(Віталій СИЧ)

(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Погоджено із гарантом ОПП

"Землекористування і оцінка земель"

(підпис)

Андрій Буяновський)

(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) геолого-географічного
факультету

Протокол № 1 від "20" 08 2024 р.

Голова НМК

(підпис)

(Віталій СИЧ)

(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри економічної та соціальної
географії і туризму

Протокол №   від "   "   20   р.

Завідувач кафедри

(підпис)

(Віталій СИЧ)

(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри економічної та соціальної
географії і туризму

Протокол №   від "   "   20   р.

Завідувач кафедри

(підпис)

(Віталій СИЧ)

(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>Очна форма навчання</i>	<i>Заочна форма навчання</i>
Загальна кількість: кредитів – 4 годин – 120 змістових модулів – 2	Галузь знань <u>10 "Природничі науки"</u> (шифр і назва) Спеціальність <u>106 "Географія"</u> (код і назва) Рівень вищої освіти: <u>Перший (бакалаврський)</u>	Вибіркова дисципліна	
		<i>Рік підготовки:</i>	
		4-й	-й
		<i>Семестр</i>	
		7-й	-й
		<i>Лекції</i>	
		20 год.	- год.
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		16 год.	- год.
		<i>Лабораторні</i>	
		год.	- год.
		<i>Самостійна робота</i>	
		84 год.	- год.
		Форма підсумкового контролю: залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни “Управління розвитком міст” є опанування студентами теоретичних і практичних знань з питань управління розвитком міста та набуття практичних умінь і навичок щодо застосування законів, принципів, методів, технологій та процедур в управлінні містом.

Основними завданнями дисципліни “Управління розвитком міст” є поглибити теоретичні знання щодо методології управління містом, зокрема законів, закономірностей та принципів здійснення управлінських процесів у місті, становлення мережі міст; виявити особливості комунальної власності територіальної громади міста як матеріальної бази місцевого самоврядування, основні риси управління комунальним майном; оволодіти вмінням використовувати чинну нормативно-правову базу, враховуючи зміни в ній, а також сучасні підходи щодо управління розвитком міста, модернізації та реформування його інфраструктури; усвідомлювати необхідність орієнтувати діяльність виробничої й соціальної сфери міста на споживача та його потреби; оволодіти навичками практичного застосування сучасних методів управління функціонуванням та розвитком міської економіки в ринкових умовах; визначити основні напрями удосконалення організаційно-економічних механізмів забезпечення охорони довкілля; навчитися висловлювати й обґрунтовувати власну позицію стосовно подій і явищ суспільного життя на основі логічного аналізу соціально-економічних процесів та чинників, що впливають на них.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

а) загальних (ЗК): ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності; ЗК7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

б) фахових загальних (ФК): ФК1. Здатність брати участь у плануванні та виконанні наукових та науково-технічних проєктів; ФК7. Знання і використання специфічних для географічних наук теорій, парадигм, концепцій та принципів відповідно до спеціалізації; ФК9. Здатність до планування, організації та проведення досліджень і підготовки звітності.

Очікувані результати навчання.

Програмні результати навчання: P05. Збирати, обробляти та аналізувати інформацію в області географічних наук; P10. Знати цілі сталого розвитку та можливості своєї професійної сфери для їх досягнення, в тому числі в Україні.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: теоретичні засади, правове середовище та механізми сприяння сталому розвитку міста, сутність, принципи та завдання галузевого і територіального управління економікою міста, завдання та напрями її реформування; сутність, функції, складові соціальної інфраструктури міста; сучасні методологічні підходи до формування та розвитку міської інфраструктури; теоретичні основи вироблення економічної та соціальної політики на місцевому рівні, її завдання та цілі; категорії й форми інституту партнерства між владою та недержавним сектором, пов'язані з наданням громадських послуг; принципи формування доходів та видатків місцевого бюджету, сучасні механізми і методи залучення кредитних та інвестиційних ресурсів в економіку міста; механізми реалізації державної регуляторної політики у місті;

вміти: застосовувати теоретичні знання в практичній діяльності та оцінювати чинники, що впливають на формування і соціально-економічний розвиток міста, його ресурсний потенціал та спеціалізацію; застосовувати нові форми та методи управління інфраструктурою міста; визначати оптимальні напрями розвитку інфраструктури, впроваджувати нові підходи до її удосконалення, а також стратегічні цілі комплексного розвитку міських поселень, спрямовані на підвищення рівня та якості життя населення міста і вирішення поточних завдань щодо їх досягнення; розробляти пропозиції (проєкти) щодо поліпшення функціонування об'єктів виробничого та соціального призначення на основі аналізу діяльності відповідної системи; реалізовувати системний підхід до

визначення стратегії розвитку інфраструктури міста; використовувати положення нормативно-правової бази, що регулює розвиток міських поселень, та удосконалювати її; забезпечувати ефективне регулювання економічних відносин, що виникають у процесі функціонування галузей економіки; розробляти механізми взаємодії місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування у процесі управління розвитком міста; висувати пропозиції, спрямовані на підвищення обсягу та якості надання громадських послуг, застосовуючи нові форми і методи, у тому числі шляхом встановлення партнерських відносин між органами місцевої влади та недержавним сектором, а також пропозиції (проекти) до державних, регіональних і галузевих програм соціально-економічного розвитку за результатами аналізу державної політики та соціально-економічного стану країни, регіону, галузі, базуючись на методології конструювання відповідних моделей та з урахуванням наявних ресурсів і механізмів упровадження державно-управлінських рішень; оцінювати переваги кожного із секторів територіальної громади в процесі надання громадських послуг і на цій основі вдосконалювати їх організацію.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади дисципліни.

Тема 1. Міське господарство в системі управління містом. Місто як соціально-економічна система. Загальні принципи побудови міської системи управління.

Життя міської громади і сталий розвиток великого міста у будь-якій країні світу неможливо уявити без сучасного міського господарства. Постійне зростання кількості населення міст, висока щільність його проживання, розвиток промисловості, застосування досягнень науково-технічного прогресу породжує формування якісно нових проблем. Це зумовлює необхідність застосування адекватних засобів стосовно запобігання надзвичайним ситуаціям, упровадження ринкових механізмів для підтримки в робочому стані житлового фонду та інженерних споруд, а також пошуку нових технологій з метою покращення умов життя городян, укорінювання європейських стандартів щодо обсягу та якості послуг, реалізації організаційно-управлінських засобів безперебійної роботи всіх систем міського господарства.

Тема 2. Методи й принципи управління територіями. Основні терміни й поняття. Визначення об'єкта й суб'єкта управління. Управління як процес.

Для створення ефективного механізму територіального керування необхідно дати відповідь на чотири групи питань: чим управляти (об'єкт), які проблеми вирішувати (функції), як управляти (методи), хто управляє (органи).

Тема 3. Основні наукові методи в дослідженні процесу управління. Загальні, конкретні й стратегічні цілі процесу управління.

Мешканці міст складають понад 40 % населення світу. Розрахунки експертів ООН і Всесвітнього банку показують, що до 2050 р. понад 80 % людства стане міським, і якщо більшість буде городянами, то значення урбанізації, а разом з цим ефективного міського управління, зросте надзвичайно. Дослідження урбанізованих територій по всьому світу вказують на те, що в основі невдалих спроб міських адміністрацій вирішити проблеми зростаючого населення лежить слабкість управління. Щоб покращити умови існування в містах, міським адміністраціям необхідні нові ресурси і політична легітимність. Міста повинні управлятися таким чином, щоб самі мешканці міста були здатні повною мірою брати участь у прийнятті рішень, які мають вплив на їхнє життя.

Тема 4. Вивчення принципів і функцій управління територіями. Класифікація основних проблем. Шляхи вирішення цих проблем і наслідки пов'язані з ними.

Конституційні перетворення, що відбуваються в Україні, а саме реформування політичної системи, яка допускає перерозподіл повноважень між центральними органами державної влади, неминуче веде до реформування органів управління на місцевому рівні. Існуюча на сьогодні територіальна організація влади сама по собі не в змозі ефективно

впливати на процеси соціально-економічного і культурного розвитку територій. Такі перетворення слід проводити від низу до верху. Одним з ключових моментів є створення територіальної громади як суб'єкта місцевого самоврядування, дієздатність якого знаходиться у безпосередній залежності від ефективної системи міського господарства.

Змістовий модуль 2. Практичні механізми управління розвитком міст.

Тема 5. Основні напрями й тенденції управлінської політики на сучасному етапі. Закордонний досвід.

Господарська діяльність міста безпосередньо відноситься до сфери діяльності органів місцевого самоврядування, бо суб'єктами міського господарства є: 1) місцеві органи державної влади з посадовими особами, які безпосередньо призначаються останньою, або міське самоврядування; 2) змішані публічні органи з посадовими особами, частково призначені урядом, частково обрані міським населенням або частиною міського населення.

Тема 6. Державне управління. Земельні правовідносини: поняття і види.

У державному управлінні його керуючі впливи спираються на державну владу, підкріплюються й забезпечуються нею, поширюються на все суспільство, на кожен сферу діяльності суспільства, навіть за його межі, на інші суспільства людей у рамках проведеної державою міжнародної політики. Здійснюється це об'єктивно, системно, організовано.

Тема 7. Містобудівна документація про планування розвитку й забудову територій населених пунктів. Правила забудови населених пунктів.

Управління у галузі використання та охорони земель є різновидом, складовою управління природокористуванням та охороною довкілля. Головною ознакою, за якою цей різновид виділяється як самостійний, є земля – основне національне багатство, що перебуває під особливою охороною держави. Управління у сфері використання та охорони земель слід розглядати як організаційно-правову діяльність уповноважених органів із забезпечення раціональної та ефективної експлуатації земель усіма суб'єктами господарювання у межах, визначених земельним законодавством України.

Тема 8. Управління територіями в контексті законодавства.

Встановлений правовими нормами порядок, який визначає структуру та цільове призначення всіх земель, що становлять територію населеного пункту та окремих категорій в його межах, приналежність цих земель певним суб'єктам, розпорядження, управління та користування ними, права та обов'язки власників земельних ділянок та землекористувачів, а також компетенцію місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування у регулюванні земельних відносин.

Тема 9. Містобудівний кодекс. Повноваження уряду й органів місцевого самоврядування в області містобудування. Повноваження органів архітектури й містобудування у регулюванні містобудівної діяльності.

Визначення основних термінів. Законодавство України у сфері планування і забудови територій. Об'єкти та суб'єкти планування і забудови територій. Державне управління у сфері територіального планування і забудови територій. Саморегулювні професійні організації, творчі спілки, інші громадські організації, їх об'єднання у сфері планування і забудови територій.

Тема 10. Шляхи удосконалення управління розвитком міст.

Заглиблення в фундаментальні концепції ефективного управління сталим розвитком міських територій; вивчення зусиль Європейського Союзу щодо ефективного контролю за сталим розвитком міських територій; проведення оцінки сталого розвитку міст в Україні; оцінка ефективності управління сталим розвитком міста; удосконалення інтегрованої системи управління сталим розвитком міст в умовах реалізації реформи децентралізації; розробка пропозицій щодо впровадження проектного підходу в управлінні сталим розвитком міста.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	очна форма навчання					заочна форма навчання				
	ус ь о го	у тому числі				у сь о го	у тому числі			
		Л	П	ла б.	с. р.		л	П	лаб	с. р.
1	2	3	4	5	7	8	9	10	11	13
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади дисципліни										
Тема 1. Міське господарство в системі управління містом. Місто як соціально-економічна система. Загальні принципи побудови міської системи управління.	11	2			9					
Тема 2. Методи й принципи управління територіями. Основні терміни й поняття. Визначення об'єкта й суб'єкта управління. Управління як процес.	11	2			9					
Тема 3. Основні наукові методи в дослідженні процесу управління. Загальні, конкретні й стратегічні цілі процесу управління.	13	2	2		9					
Тема 4. Вивчення принципів і функцій управління територіями. Класифікація основних проблем. Шляхи вирішення цих проблем і наслідки пов'язані з ними.	13	2	2		9					
Разом за змістовним модулем 1	48	8	4		36					
Змістовий модуль 2. Практичні механізми управління розвитком міст										
Тема 5. Основні напрями й тенденції управлінської політики на сучасному етапі. Закордонний досвід.	12	2	2		8					
Тема 6. Державне управління. Земельні правовідносини: поняття і види.	12	2	2		8					

Тема 7. Містобудівна документація про планування розвитку й забудову територій населених пунктів. Правила забудови населених пунктів.	12	2	2		8					
Тема 8. Управління територіями в контексті законодавства.	12	2	2		8					
Тема 9. Містобудівний кодекс. Повноваження уряду й органів місцевого самоврядування в області містобудування. Повноваження органів архітектури й містобудування у регулюванні містобудівної діяльності	12	2	2		8					
Тема 10. Шляхи удосконалення управління розвитком міст.	12	2	2		8					
Разом за змістовним модулем 2	72	12	12		48					
Усього годин	120	20	16		84					

5. Теми семінарських занять

У програмі семінарські заняття не заплановані.

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади дисципліни		
1	Тема 3. Основні наукові методи в дослідженні процесу управління. Загальні, конкретні й стратегічні цілі процесу управління.	2
2	Тема 4. Вивчення принципів і функцій управління територіями. Класифікація основних проблем. Шляхи вирішення цих проблем і наслідки пов'язані з ними.	2
Змістовий модуль 2. Практичні механізми управління розвитком міст		
3	Тема 5. Основні напрями й тенденції управлінської політики на сучасному етапі. Закордонний досвід.	2
4	Тема 6. Державне управління. Земельні правовідносини: поняття і види.	2
5	Тема 7. Містобудівна документація про планування розвитку й забудову територій населених пунктів. Правила забудови населених пунктів.	2

6	Тема 8. Управління територіями в контексті законодавства.	2
7	Тема 9. Містобудівний кодекс. Повноваження уряду й органів місцевого самоврядування в області містобудування. Повноваження органів архітектури й містобудування у регулюванні містобудівної діяльності	2
8	Тема 10. Шляхи удосконалення управління розвитком міст.	2
	Разом	16

7. Теми лабораторних занять

У програмі практичні заняття не заплановані.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади дисципліни		
1.	Загальні принципи побудови міської системи управління	9
2.	Управління як процес	9
3.	Загальні, конкретні й стратегічні цілі процесу управління	9
4.	Функції управління територіями	9
Змістовий модуль 2. Практичні механізми управління розвитком міст		
5.	Основні напрями й тенденції управлінської політики на сучасному етапі	8
6.	Державне управління	8
7.	Правила забудови населених пунктів	8
8.	Управління територіями в контексті законодавства.	8
9.	Повноваження органів архітектури й містобудування у регулюванні містобудівної діяльності	8
10.	Оцінка ефективності управління сталим розвитком міста	8
	Разом	84

9. Методи навчання

Лекції із застосуванням наочних засобів, презентації, самостійна робота, практичні заняття, самостійне опрацювання нового матеріалу, в т.ч. із застосуванням Інтернет-ресурсів.

10. Форми контролю і методи оцінювання (у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Поточне контрольне опитування, оцінювання семінарських доповідей та виконання індивідуальних завдань; підсумковий контроль - залік. В обов'язковому порядку здійснюється облік відвідування студентами усіх видів занять.

Критерії оцінювання навчальних досягнень

Оцінка за національною шкалою	Теоретична підготовка	Практична підготовка
	Здобувач освіти	
Відмінно	у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей; глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань,	глибоко та всебічно розкриває сутність практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання

	використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу; робить самостійні висновки, виявляє причинно-наслідкові зв'язки; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань. Здобувач здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.	завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує творчі завдання та ініціює нові шляхи їх виконання; вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу; проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань при самостійній роботі.
Добре	достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу; при представленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій; самостійно аналізує, узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.	правильно вирішив більшість практичних завдань; має стійкі навички виконання завдання
Задовільно	володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу; має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.	може використовувати знання в стандартних ситуаціях, має елементарні, нестійкі навички виконання завдання. Правильно вирішив половину розрахункових/тестових завдань. Здобувач має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.
Незадовільно з можливістю повторного складання	володіє навчальним матеріалом поверхово й фрагментарно (без аргументації та обґрунтування); безсистемно виокремлює випадкові ознаки вивченого; не вмє робити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки; під час відповіді допускаються суттєві помилки	недостатньо розкриває сутність практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив окремі розрахункові/тестові завдання за допомогою викладача, відсутні сформовані уміння та навички.

Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не володіє навчальним матеріалом	виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача
--	----------------------------------	---

11. Питання для підсумкового контролю

1. Сутність стратегічного планування.
2. Основні переваги та процес стратегічного планування розвитку міста.
3. Діагностика початкового стану територіального розвитку.
4. Стратегічне бачення. Процедури реалізації стратегії розвитку та проведення моніторингу стратегічного планування.
5. Поняття «містобудування». Основні напрями містобудівної політики.
6. Девелопмент як матеріальний процес та вид професійної діяльності. Назвіть учасників девелоперського процесу та розкрийте їх роль на кожному з етапів розвитку нерухомості.
7. Сутність управління трудовими ресурсами. Об'єкт, предмет та суб'єкти управління трудовими ресурсами.
8. Специфіка вживання понять «трудові ресурси» та «економічно активне населення».
9. Співвідношення стратегії сталого розвитку територій з процесом управління трудовими ресурсами.
10. Основні особливості діяльності служби зайнятості на місцевому та регіональному рівнях. Реалізація активної політики зайнятості у сучасних умовах.
11. Роль соціального партнерства в управлінні трудовими ресурсами.
12. Особливості регулювання трудових відносин по регіонах України.
13. Місто, як складна земельно-господарська система.
14. Проблеми, напрями та етапи формування земельної власності у містах.
15. Основне призначення, зміст та порядок ведення Державного земельного кадастру.
16. Основні принципи регуляторної політики органів місцевого самоврядування.
17. Поняття «ринок землі». Основні учасники ринку землі. Способи набуття права власності на землю.
18. Найважливіші риси землі, що відрізняють її від іншого майна. Категорії земель за їх основним призначенням.
19. Концентрація населення і виробництва у містах.
20. Місцевий бюджет: сутність та призначення.
21. Система управління місцевими фінансами в умовах становлення фінансової автономії місцевого самоврядування.
22. Процес планування регуляторної діяльності.
23. Етапи розвитку українського ринку муніципальних запозичень.
24. Муніципальна реформа в Україні та її зв'язок з адміністративною реформою.
25. Територіальна організація влади в Україні та її моделі.
26. Територіальна організація влади як система.
27. Провідна роль міст у соціально-економічному та культурному розвитку людства.
28. Загальні принципи побудови міської системи управління.
29. Поняття сучасного міста як соціально-економічного явища.
30. Комплексний характер міського господарства.
31. Поняття «міське управління».
32. Основні функції міського управління.
33. Організаційна структура місцевого управління в Україні.
34. Зміст міського господарства з наукової точки зору.
35. Поняття муніципальної власності.

36. Основні джерела існування міської власності.
37. Основні характеристики, що визначають міське господарство.
38. Моделі ведення міського господарства.
39. Критерій, за яким проходить класифікація управлінських методів.
40. Класифікація методів управління.
41. Риси методів управлінського впливу.
42. Назвіть фактори, що визначають особливості муніципального управління.
43. Охарактеризуйте процес муніципального управління.
44. Назвіть риси, що визначають зміст принципу самостійності місцевого самоврядування.
45. Які напрями перебудови системи місцевого самоврядування у сучасних умовах?
46. Як у даний час в Україні змінюється зміст управлінської діяльності на муніципальному рівні?
47. Схарактеризуйте значення муніципального управління як наукової дисципліни.
48. Які завдання муніципального управління як виду діяльності?
49. Які завдання муніципального управління як наукової дисципліни?
50. Що становить методологічну основу муніципального управління?

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль										Підсумковий контроль	Сума балів
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль №2							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	20	100
8	8	8	8	8	8	8	8	8	8		

T1, T2 ... T10 – теми змістових модулів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C	задовільно	
70-74	D		
60-69	E		
30-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

Робоча програма та силабус навчальної дисципліни; опорні конспекти лекцій; мультимедійні презентації; плани практичних занять; навчально-методичні матеріали та питання для поточного і підсумкового контролю; ілюстративні матеріали (карти, схеми, рисунки).

14. Рекомендована література

Основна:

1. Гурочкіна В.В. Механізми розвитку промислових підприємств в емерджентній економіці: монографія. Хмельницький : ХНУ, 2020. 336 с.
2. Маруняк Є. О. Геопросторові дослідження і практика планування: Україна на тлі світових трендів. Київ: Фенікс, 2018. 336 с.
3. Маркевич К., Сіденко В. SMART-інфраструктура у сталому розвитку міст: світовий досвід та перспективи України. Київ: Заповіт, 2021. 400 с.
4. Методика інтеграції екологічної складової розвитку у просторове планування України (регіональний рівень) / Л.Г.Руденко, Є.О.Маруняк, Ю.М.Палеха, О.Г.Голубцов, Ш.Хайланд та ін. / під ред. Л.Г. Руденка. Київ, 2016. 72 с.
5. Топчієв О.Г., Мальчикова Д.С., Яворська В.В. Регіоналістика: географічні основи регіонального розвитку і регіональної політики. Навч. посіб. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. 372 с.
6. Шаров Ю. П., Чикаренко І. А., Маматова Т. В. Проектний менеджмент в публічному управлінні : підручник. Київ : НАДУ, 2017. 344 с.

Додаткова:

1. Гетьман О. О., Шаповал В. М. Економічна діагностика : навч. посіб. Київ : Центр навч. літ. 2017. 307 с.
2. Карлова О. А., Соціально-економічні складові функціонування міського комплексу (теорія і практика) : монографія. Харків : Мадрид. 2011. 452 с.
3. Кононенко О. Ю. Актуальні проблеми сталого розвитку : навч.- метод. посіб. Київ: ДП «Прінт сервіс». 2019. 109 с.
4. Лацімба М. Як територіальна громада може впливати на вирішення питань місцевого значення. К., 2017. 108 с.
5. Утвенко В. В. Теорія та історія місцевого самоврядування: навчальний посібник. К.: ДП “Вид. дім “Персонал”, 2015. 234 с.
6. Шаблій О. Суспільна географія. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2015. Кн. 1. 814 с.; Кн. 2. 706 с.

15. Електронні інформаційні ресурси

1. Асоціація міст України [Електронний ресурс]: [Веб-сайт]. Режим доступу: [URL:https://auc.org.ua/](https://auc.org.ua/)
2. Верховна Рада України. [Електронний ресурс]: [Веб-сайт]. Режим доступу URL: www.rada.gov.ua
3. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]: [Веб-сайт]. Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
4. Децентралізація в Україні [Електронний ресурс]: [Веб-сайт]. Режим доступу: <https://decentralization.gov.ua>